

# JOB-UKS I AETAT

Helje Solberg og Erik H. Sønsteli,

Samfunnsavdelingen i VG,

Akersgt. 55,

Postboks 1185 Sentrum,

0107 Oslo

Telefon: 22 00 00 00

**Publisert:** Artiklene er publisert i VG i perioden 20. september til 3. november 2000.

## Når og hvordan kom arbeidet i gang:

Vi hørte første gang om oppblåste formidlingstall i Aetat for omlag tre år siden. Kilden hevdet at ansatte ved flere av landets arbeidskontorer jukset når de formidlet jobber. De diktet opp ledige stillinger og blåste opp antall arbeidsformidlinger. Kildens anliggende var at dette var uakseptabelt, og at det burde ryddes opp i talltriksingen. Vedkommende hadde intet å vinne verken karrieremessig eller økonomisk ved at denne saken kom ut.

VG får inn mange tips. Også i en så stor og ressurssterk avis som vår, er det saker vi ikke sjekker ut godt nok eller får anledning overhodet til å undersøke. Dette var et tips som ble liggende.

Tidlig i høst snakket vi imidlertid med kilden igjen. Vedkommende, som hadde begynt ved et nytt arbeidskontor, gjentok påstanden om jobb-juks. Kilden var troverdig, og tipset var av en slik karakter at vi var så godt som sikre på at vedkommende snakket sant. Denne gangen grep vi saken. Kanskje skyldes det aller mest tilfeldigheter, og at vi nå hadde litt ekstra tid.

Tipset var interessant fordi høye formidlingstall er viktig for etaten av to årsaker:

1. Med høye tall fremstår du som en mer arbeidsom og effektiv saksbehandler og leder. Dette er viktig for karrieren.
2. Det er stor offentlig interesse rundt etatens arbeid. Høye formidlingstall er viktig for å forsvare etatens eksistens — særlig i en tid med fremvekst av private aktører.

Samtidig kunne triksingen være kritikkverdigg av særlig tre grunner:

1. Storting og regjering føres bak lyset. Den offisielle statistikken blir feil. Antall formidlinger avspeiler ikke situasjonen i arbeidsmarkedet; det vil si hvor mange som reelt får seg jobb ved hjelp av arbeidskontorene.
2. Offentlig ansatte bruker tid og krefter på fiktive formidlinger som ikke har annen hensikt eller nytte enn å få opp tallene på antall formidlinger.
3. Virksomheten er finansiert av skattebetalerens penger. I 1999 fikk Aetat over 16 milliarder kroner.

Da vi startet med å sjekke saken mandag 11. september i fjor, hadde vi liten anelse om hvilket omfang saken skulle få, verken i redaksjonelt omfang eller konsekvenser.

### **De sentrale problemstillingene:**

Var dette en ukultur ved enkelte arbeidskontor eller var den spredt til store deler av landet? Var det en ukultur som var velsignet, eventuelt initiert, av distriktsarbeidskontorer, fylkesarbeidskontorer og Arbeidsdirektoratet? Var dette en ukultur som fikk fotfeste da den sterke fokuset på måltall kom på midten av 1990-tallet? Hva visste de ansvarlige i etaten om triksingen?

### **Det innledende arbeidet:**

Det første vi gjorde var å ringe pressevakten i Arbeidsdirektoratet for å få en oversikt over formidlingstallene for Oslo det første halve året av 2000. Snaue fem minutter senere var arbeidsdirektør Ted Hanisch på tråden og lurte på hva vi var ute etter. Hans uvanlig raske respons vekket vår nysgjerrighet. Vi hadde ikke engang bedt om å snakke med ham. Da Hanisch to dager senere sendte en e-mail til ansatte i Oslo om ikke å prate med VG, skapte det mistanke om at etatens ledelse hadde noe den bevisst ville skjule.

Vi gikk bredt ut for å finne kilder og informasjon. Vi skaffet oss oversikt over regelverket for hva som skal regnes som en jobb som er formidlet og utviklingen over hvor mange jobber Aetat har formidlet de siste årene. All informasjon var offentlig tilgjengelig. Den fikk vi delvis fra pressevakten i Arbeidsdirektoratet, delvis via deres egen hjemmeside på internett og i årsberetninger.

Veksten de siste fem årene var påfallende. I Direktoratets årsberetning for 1999 skryter sogar Ted Hanisch av at i 1999 «formidlet vi arbeidskraft til over 216 000 ledige stillinger. Det er en økning på 50 prosent fra 1998 og en tredobling fra 1995».

Dette måtte vi sjekke nærmere.

Det var nesten for oppsiktsvekkende til å være sant at offentlig ansatte nærmest over det ganske land hadde utviklet en slik ukultur. Var dette virkelig Norge anno 2000? Det var lett å avfeie dette som for usannsynlig.

Det gjorde vi ikke.

Det var særlig ett forhold som vekket vår interesse som journalister. Allerede etter et par dagers arbeid var bildet relativt klart: Saksbehandlerne og sjefene ga en høyst ulik beskrivelse av forholdene i etaten, både om arbeidssituasjonen generelt og om hvor viktig det var med mange formidlinger. Mens saksbehandlere fortalte om hardt arbeidspress og omfattende jobb-juks over flere år, hadde de ansvarlige på ulike nivåer lite eller ingenting å si. Både distriktsarbeidssjefer, fylkesarbeidssjefer og ledende personer i Direktoratet nektet ethvert kjennskap til juks med formidlingstall.

### **Slik jobbet vi videre:**

1. Kontakt med kildene: Vi var som regel to personer til stede i intervjuer med nøkkelpersoner, primært tillitsvalgte og ansvarlige i etaten. Anonyme kilder håndterte vi i den grad det lot seg gjøre ansikt til ansikt - ikke over telefon. Det sier seg imidlertid selv at mye av kontakten var over telefon i og med at vi hadde kontakt med folk i en rekke fylker.

2. Kartlegging: Vi lagde oversikter over ansatte og tillitsvalgte i etaten. Vi kartla også i en viss utstrekning ansatte og tillitsvalgte tilbake i tid. Personer som hadde avsluttet sitt forhold til etaten pratet gjerne lettere, selv om også mange av dagens ansatte snakket åpent i håp om å få ryddet opp i ukulturen.

Oversiktene over medarbeiderne skaffet vi oss primært ved å snakke med ansatte, som tipset oss videre om mulige personer vi kunne snakke med.

Og snart gikk ryktet om at VG jobbet med denne saken. Mange var avvisende da vi ringte dem på jobb. Men ved å oppgi navn og mobiltelefonnummer, kunne de ringe oss tilbake senere. Det gjorde en rekke personer. Paradoksalt nok, kanskje, var heller ikke e-mailen fra Ted Hanisch til ansatte i Oslo om ikke å snakke med VG, noen ulempe. Flere ble så provosert av munnkurven, at de ringte oss på eget initiativ.

3. Innsamling av dokumenter: Mange offentlige kilder var åpne. Vi fikk mye fra Arbeidsdirektoratet. Deres pressevaktjeneste svarte raskt på våre forespørsler om ulike forhold i etaten, for eksempel overføringer over statsbudsjettet, kontrollrutiner og rundskriv om regelverket for hva som skulle regnes som formidlinger.

Vi gikk gjennom Direktoratets årsberetninger, postjournaler, Norsk Offentlig Utredning (NOU) om Arbeidsformidling og arbeidsutleie og vi fikk utskrifter av alt som ble sagt i stortingsdebatten som etterfulgte denne NOU-en i 1999. Vi gikk også gjennom en del forskningsrapporter, diverse elektroniske avisarkiver og annen medieomtale om arbeidsmarkedet. Vi lette oss også tilbake i utgavene av NTLs eget medlemsblad for å se om temaet formidlingspraksis hadde vært oppe der.

4. Bruk av båndopptager: Vi tok opp en rekke av samtalene på bånd. Vi skrev notater fra en del av samtalene. Men dette burde vi gjort i ennå større utstrekning. Flere sentrale personer snakket vi med gjentatte ganger underveis. Med skriftelige notater fra samtalene er det lett å gå tilbake å se hva de har sagt tidligere. Dette er nyttig, men blir ofte nedprioritert i jakten på den gode historien til neste dagers aviser. Det gjaldt også oss.

5. Lagarbeid: Kulturen på Samfunnsavdelingen er at vi trekker sammen når det dukker opp en større sak. Dette gjorde vi også denne gangen. Lagarbeidet er noe av vår fremste styrke. Også ledelsen i avisen deltok i vurderinger underveis. Samtidig engasjerte kommentatoravdelingen seg. Ved å skrive ledere og kommentarer ga de sammenhenger og perspektiver.

6. Jakten på det riktige dokumentet: Etter tre dagers arbeid ble vi kjent med at det angivelig eksisterte et notat skrevet av lederen i Norske Tjenestemannslag (NTL), Synnøve Kitdal, om trikskulturen. Vi fikk lest opp på telefon syv setninger fra dette brevet. Vi fikk ikke vite om dette var hele teksten eller i hvilke sammenheng det var blitt overlevert Arbeidsdirektoratet. NTL vedgikk at et slikt notat eksisterte, men bagatelliserte saken. Organisasjonen nektet å gi oss det ved å vise til at dette var et internt dokument. Heller ikke i Direktoratets postjournaler fantes det spor etter et slikt notat. Dag fire fikk vi imidlertid en telefon fra en kilde som ikke ville navgi seg. Vedkommende ba om et møte utenfor en kirke i Oslo en time senere. Under dette møtet fikk vi overlevert teksten til notatet vi var kommet på sporet av dagen før. Notatet var ikke underskrevet, og vi kunne ikke utelukke at brevet var falskt. Kilden ville fortsatt ikke identifisere seg, men vi forsto at vedkommende var godt kjent med arbeidet i etaten. Han brukte den interne terminologien om formidlingspraksisen og han kjente åpenbart ledende personer i Aetat. Før vi skiltes ba vi vedkommende ringe oss neste dag. Det ble gjort, og da gikk vi en ny runde for ytterligere å forsikre oss om at vi satt på et ekte brev. Denne gangen fortalte også vedkommende hvem han var og hvor han arbeidet. Den endelige bekreftelsen på at dette brevet var reelt, kunne vi imidlertid bare få ved å konfrontere NTL-lederen direkte. Det fikk vi først sjansen til tre dager senere. Da var hun i møte i Arbeidsdirektoratet i Oslo. Uanmeldt stilte vi opp utenfor møtelokalene og ba om en samtale. Da vi la brevet på bordet foran henne, utbrøt Kitdal: «Dette skulle vært makulert. Det ba jeg spesielt om». Hun leste gjennom det og erkjente at dette var brevet som hun hadde forfattet og hadde overlevert Ted Hanisch.

Saken har likhetstrekk med AUF-saken som VG avslørte for noen år siden, også det metodiske arbeidet.

Begge startet med tips av en slik art at vi hadde all grunn til å tro at kildene snakket sant.

Begge gangene var vår fremgangsmåte å snakke med tallrike tidligere og nåværende ansatte/medlemmer såvel som å samle dokumentasjon om systemene for formidling/medlemsvevring. Vi la aldri skjul på hva vi var ute etter. Vi spurte: Hva vet du om uregelmessigheter med medlemstall/formidlingstall?

Begge gangene spilte tiden på lag med oss. Det var våre tallrike henvendelser til ulike personer som gjorde at vi fikk dokumentasjon på jukset.

Men det er forskjeller. Mens bare et fåtall av AUF-erne innrømmet hva de hadde vært med på med mindre vi kunne fremlegge dokumenter som beviste juks, var saksbehandlere ved mange av landets arbeidskontorer langt mer ærlige overfor allmenheten og VG. Mange av dem følte ubehag ved det de hadde vært med på. De følte at dette var uhederlig. Lojaliteten til etaten var liten.

Mens det i AUF var en begrenset kjerne i de enkelte fylkeslagene som hadde førstehåndskjennskap til jukset, var det langt flere som visste om, eller selv hadde vært med på jukset, ved arbeidskontorene.

Derfor fikk vi også ut saken om jobb-juksset langt raskere. Mens vi brukte en måned på å jobbe frem AUF-saken, tok det ni dager før vi publiserte første sak om Aetat.

### **Bruk av anonyme kilder:**

Den vanskeligste jobben var å dokumentere jukset. Det vil si håndfast dokumentasjon eller on-record-uttalelser. Anonyme kilder ble bare unntaksvis brukt som annet enn veivisere inn i materialet. Hele tiden var det klart for oss at vi skulle ha solid dokumentasjon på det vi publiserte. Vi må vite at det vi publiserer står seg i en rettsal.

Mange snakket, men ville ikke stå frem av frykt for reaksjoner fra arbeidsgiver og av lojalitet til sine nærmeste kolleger.

Ved å gi oss dokumentasjon på jukset, måtte vedkommende enten vise eget juks eller jukset til andre ved kontoret. På utskriften av hver formidling - reell eller fiktiv - fremgår det hvem som har vært saksbehandler. Flere var også engstelige for at det skulle være mulig å spore på dataanlegget om de hadde gikk inn og tok utskrifter av formidlinger.

Det var også vanskelig å anslå omfanget av jukset. Selv om vi hadde mange vitnesbyrd om at dette var utbredt og godt kjent i etaten, kunne vi vanskelig håndtere dette som stort annet enn påstander. Strengt tatt kunne ingen med sikkerhet vite noe mer om omfanget av jukset enn det en selv hadde vært med på.

Vi overveide aldri å skrive saken basert på anonyme kilder alene. Selv om vi visste aldri så mye, var dette ikke en reell problemstilling. Det lå i sakens natur: Dette var en sak som måtte granskes av andre enn VG. Uten

dokumentasjon - og alle de begrensninger det innebærer - ville det være lett for ledelsen i etaten å slå tilbake mot påstandene. Da ville det heller neppe blitt noen gransking.

Vi ville heller ikke gi noen anledning til å beskyldte oss for å bruke kilder vi ikke hadde. Vi ville ganske sikkert blitt møtt med en slik påstand dersom vi hadde brukt anonyme kilder mer aktivt.

Vi var også ekstremt forsiktige med å bruke informasjon gitt fra folk med en fortid i etaten, men så nå var i konkurrerende virksomheter. Vi oppdaget blant annet at et informasjonsbyrå ganske raskt forsøkte å plante en sak om internett-tjenestene til Aetat. Byrået jobbet åpenbart på oppdrag fra en konkurrent. Tipset var muligens svært reelt, men vi var opptatt av å holde fokus på formidlinger. Derfor gikk vi ikke inn i saken.

### **Manglende åpenhet:**

Vi møtte liten åpenhet hos de ansvarlige, fagorganisasjonene og ledelsen på ulike nivåer. NTL forsøkte å hemmeligholde det åpenhjertige notatet som ble laget i forkant av et såkalt IDF-møte (informasjon, drøftinger og forhandlinger) mellom organisasjonene og arbeidsgiver 21. desember 1999. Notatet, som ble overlevert Ted Hanisch, ble heller ikke journalført — stikk i strid med offentlighetsloven.

Notatet var viktig fordi det viste noe av omfanget på jukset. Her står det at "Landsforeningen har gjennom lang tid blitt gjort oppmerksom på at de ansatte presses til å øke formidlingstallene i en skala som er urealistisk å oppnå på normalt vis, og at dette har ført til en triksekultur innen formidlingsregistreringen. Nå har vi fått sett mange konkrete eksempler på det som foregår, og ser at etatens ansatte er kommet i en uholdbar situasjon.» NTL skriver også at "ansatte vantrives på jobb på grunn av dette, og har mistet yrkesstoltheten. (...) Ansatte føler at dette er uetisk".

Først da vi konfronterte NTL med notatet, innrømmet ledelsen kjennskap til triksingen. Bare noen dager tidligere hadde nestlederen hevdet at han bare hadde hørt om et par tilfeller overregistrering. Noen triksekultur kjente han ikke til.

Vi fikk tilgang til interne dokumenter vi ikke kunne publisere, blant annet en arbeidsmiljøundersøkelse som omtalte juksemetodene. Dette er materiale som også ledende personer i etaten har lest, personer som har benektet ethvert kjennskap til juks.

Det var imidlertid en forutsetning for å få tilgang til dette materialet at vi ikke brukte noe av informasjonen på trykk. Kildene fryktet at de kunne bli sporet. For oss var denne kunnskapen likevel nyttig. Det gjorde oss enda med sikre på vår sak.

Vi fikk utskrifter av fiktive formidlinger. Dette ble blant annet til en sak om en sommerjobb som ble til 25 formidlinger i Aetats statistikk. For å forsikre oss mot at Aetat tok oss i feil eller unøyaktigheter, innhentet vi tillatelse hos arbeidstakeren til å få utskrift

av samtlige lønnsutbetalinger og skjemaer som han utfylte i forbindelse med jobben hos arbeidsgiveren. Da kunne vi sammenholde disse mot utskriftene av formidlingene. Vedkommende sjekket også for sikkerhets skyld sin syvende sans.

Vi satt på dokumentasjon på flere lignende eksempler, men valgte ikke å publisere dem fordi de bare illustrerte det samme som vi allerede hadde skrevet.

Arbeidsdirektør Ted Hanisch bagatelliserte saken. Etter VGs første oppslag skrev han i en mail til sine ansatte at «. . . der søkes skapt et inntrykk av at det foregår omfattende triksing med formidlingstallene i Aetat. Oppslaget virker som en grov og fullstendig ubegrunnet anklage mot Aetats medarbeidere.» Dette påsto han til tross for de klare meldingene i NTL-notatet ni måneder tidligere, et notat som alle fagorganisasjonene i etaten stilte seg bak. Mange ansatte opplevde at e-mailen var en ordre om ikke å innrømme juks.

På krisemøtet Ted Hanisch hadde med fylkesarbeidssjefene 22. september, var det ingen som fortalte sannheten. Triksingen kom heller ikke frem da Ted Hanisch uken etter samlet landets over 130 distriktsarbeidssjefer i Folkets Hus.

Mange av disse startet sin karriere i etaten som saksbehandlere. Derfor er det utenkelig, for VGs mange kilder, at sjefssjiktet har vært uvitende om de mange juksemetodene. Vi vet også positivt at noen av dem var informerte og hadde sågar informasjon om at noen selv hadde vært med på det.

### **Manglende vilje til å rydde opp:**

I det hele tatt var vi litt forundret over måten Ted Hanisch og Arbeidsdirektoratet håndterte saken. Det var vanskelig å tro at en leder kan bli så overrasket over såpass graverende forhold i egne rekker. Det kan i alle fall stilles spørsmål ved hans erklæring om at han ville til bunns i dette - slik han uttalte til en rekke medier. Hanisch opptreden var som å helle bensin på vårt bål.

Direktoratet hevdet at de aldri hadde sett eller hørt om arbeidsmiljøundersøkelser som omtaler jukset. Vi stiller spørsmål om dette er riktig. Vi har lest en av dem. Det fremgår også av NTL-notatet at slike undersøkelser har beskrevet ukulturen. Direktoratet sa likevel nei til å gi, eller bidra til, at VG fikk tilgang til disse.

Men Direktoratet gjorde ingenting for å finne frem til undersøkelsene, verken etter at de fikk NTL-notatet eller da saken sprakk i media. Alt Direktoratet hadde trengt å gjøre var å etterlyse disse over sitt mail-system. Det våget ikke ledelsen - heller ikke etter at det ble besluttet at Det Norske Veritas skulle granske påstandene om triksekultur.

Derfor fikk heller ikke granskerne disse rapportene fra Direktoratet.

Denne manglende viljen til å finne arbeidsmiljøundersøkelsene, ble særlig påfallende i lys av at personer på flere nivåer i Direktoratet gjentatte ganger over flere dager maste på VG om å få en kopi av den såkalte oppskriften på jukset. Da var begrunnelsen at de ønsket å gi den til Veritas så de kunne se hvordan det angivelige jukset hadde foregått. Vi skrev om den håndskrevne

oppskriften, som blir gitt til nyansatte, men kunne ikke trykke en faksimile av den. Vår kilde fryktet, med rette, at kolleger ved kontoret ville forstå hvor dette kom fra.

Granskerne måtte også legge press på blant andre markedsdirektør Odd-Erik Marthinsen får å få sendt en e-post til alle ansatte over dataanlegget. Her ba Veritas om åpenhet og forsikret om at det ble gitt full anonymitet.

Det kan også nevnes at det fra Direktoratet et stykke på vei lyktes i å «psyke» oss ut. Hanisch sin knallharde motoffensiv, både internt og eksternt, gjorde oss usikre på utfallet selv om vi var sikre på sakens fakta. I møte med oss som journalister var han belærende og rakk ned på hvor lite vi forsto av virksomheten i etaten. Også flere av hans underordnede var ute etter å utøve samme type press.

### **Kildejakt:**

I denne tiden var det et voldsomt press mot de som sto frem og fortalte om triksingen, og kildejakt på hvem som hjalp oss med informasjon. For oss var det viktig å være sikker på at de som hjalp oss, var klar over rekkevidden av hva de gjorde. Flere ville stått frem med sine historier dersom Veritas ikke hadde avdekket jukset. Enkelte sa uoppfordret at de ville vitne for oss i en rettsak - om saken kom så langt. Av menneskelige hensyn og av lojalitet til kildene rådet vi flere langt på vei til å vente med å gå ut offentlig. Belastningen av en slik eksponering, særlig for de som fortsatt var i etaten, ville nødvendigvis bli stor. Med granskingsrapportens klare konklusjon ble dette unødvendig.

VG har fått en enorm respons på saken, primært fra etatens tidligere og nåværende ansatte. Etter at den første saken sto på trykk strømmet den inn mer eller mindre kvalifiserte tips om juks i Aetat. Vi måtte ganske strengt sile ut hva som var verdt å jobbe videre med. Vi er temmelig sikre på at det er en rekke forhold vi ikke kom til bunns i. Disse trådene har vi av ulike grunner ennå ikke hatt anledning til å gå etter i sømmene - så langt. Kanskje vil andre få hull på disse sakene? Det ble forsøkt å stille spørsmål ved våre motiver fordi vi fokuserte sterkt på uregelmessighetene i Aetat. Den rådende teorien i Arbeidsdirektoratet var at dette var et grep fra fagorganisasjonene som ville stikke kjepper i hjulene for omorganiseringen. En annen teori var at VG ikke ønsket at Hanisch skulle få forlenget sin åremålsstilling som gikk ut ved årskiftet. En tredje var at saken var plantet av folk innen Manpower eller andre konkurrenter.

Vi har selvsagt ikke vært ute etter å "ta" Hanisch eller etaten. Vårt generelle inntrykk har - og er - derimot at Aetat har vært gjennom en rivende utvikling, nødvendig modernisering som ledelsen synes å ha gjort et godt arbeid med.

Vi har kun vært interessert i å avdekke det som har foregått og få sannheten på bordet. Etaten får enorme summer over statsbudsjettet og bør bruke tid og krefter på å bistå arbeidssøkere og arbeidsgivere. Det er



uakseptabelt at en offentlig etat driver med triksing. Men følgen av slike eventuelle misgjeringer, får andre enn VGs reportere vurdere.

### **Tidsbruk:**

Det er vanskelig å si hvor mye arbeidstid og fritid som gikk med til saken. En reporter begynte å jobbe med saken, men vi kjørte raskt inn en ekstra medarbeider da vi så at dette var det verdt å nøste videre i. Den samme bemanningen videreførte vi i vel to uker etter at første sak sto på trykk. Deretter lot vi saken i stor grad bero frem til granskingsrapporten ble lagt frem.

### **Konklusjon:**

Veritas synes å ha gjort en fremragende jobb, tatt i betraktning at Arbeidsdirektoratet bare hadde satt av tre uker til granskningen. Veritas undersøkte de to siste årene. Rapporten bekrefter at hver fjerde formidling — kanskje mer — er i strid med regelverket. Det vil si at over 107 000 av jobbene som Aetat har påstått å ha skaffet, er fiktive.

Fasiten er likevel ukjent. Flertallet av VGs kilder hevder at jukset har vært langt mer omfattende. De hevder at i alle fall femti prosent av formidlingene er fiktive. Kanskje er heller ikke det nøyaktige omfanget så viktig.

Kanskje var det en tabbe da VG skrev første dag at kilder hevder at "de fiktive formidlingene kan være minst 25 prosent av totaltallet", altså det samme omfanget som Veritas kom frem til. Saken ville stått like godt uten slik tallfesting, og på grunn av sakens natur hadde vi ikke på noe tidspunkt mulighet til å dokumentere denne påstanden med annet enn on record-utsagn. Vår interne vurdering var senere at 25 prosent juks var et altfor lavt anslag. Den vurderingen har vi forøvrig fortsatt.

I ettertid ser vi det som et tankekors at hvis ikke Veritas hadde tallfestet jukset, kunne en eventuell talldebatt lett bli en avsporing og fokusen hadde vært rettet mot VG. Da kunne det ovenforstående poeng — tallfestingen den 20. september — definitivt fremstått som en tabbe.

Andre medier grep saken. Aftenposten skrev at dette var "en av de mest skremmende beretninger om trikskultur som noengang har rammet offentlig sektor". Dagens Næringsliv sammenlignet talltriksingen med "det tidligere produksjonssystemet i Sovjetunionen hvor måloppnåelsen var viktige enn virkeligheten".

Etatens statistikk har gitt offentligheten et bevisst galt bilde av situasjonen i arbeidsmarkedet. Mye forskning, som har basert seg på denne statistikken, må nå ses i et nytt lys.

Ted Hanisch gikk av som arbeidsdirektør. Etaten gikk igjennom sine formidlingspraksis på flere områder og stanset midlertidig utsendelsen av sine formidlingsstatistikker.

Nå skal etaten omorganiseres. Forhåpentligvis blir det ryddet opp i formidlingsjukset. Stortinget skal senere behandle saken i sin fulle bredde.